

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 152

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Γρηγόρη Ψαριανό
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
3. Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και
Θρησκευμάτων

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3193/5.2.2018 Ερώτηση με θέμα:
«Αναγκαία η άμεση αποκατάσταση του συνόλου του κτηριακού συγκροτήματος του
πρώην 401 Στρατιωτικού Νοσοκομείου στο Πάρκο Ελευθερίας»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 3193/5.2.2018 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Γρηγόρη Ψαριανού, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με την με αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/38014/576/26.4.2012 Υπουργική Απόφαση χαρακτηρίστηκαν ως μνημεία επτά (7) από τα δεκατρία (13) κτήρια του συγκροτήματος του πρώην 401 Στρατιωτικού Νοσοκομείου επί των οδών Δεινοκράτους 68 και Ιατρίδου (πεζόδρομος) στο ΟΤ 35 του Δήμου Αθηναίων στην περιοχή «Πάρκο Ελευθερίας», φερόμενης ιδιοκτησίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, διότι «*αποτελούν δείγμα της στρατιωτικής νοσοκομειακής αρχιτεκτονικής του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα και σημαντικά τεκμήρια της εξέλιξης της πόλης των Αθηνών από πολεοδομική, ιστορική και αρχιτεκτονική άποψη*» (ΦΕΚ 160/ΑΑΠ/8.5.2012).

Στο ευρύτερο περιβάλλον του συγκροτήματος στο Πάρκο Ελευθερίας, βρίσκονται τέσσερα (4) κτήρια του πρώην Στρατοπέδου ΕΑΤ-ΕΣΑ, τα οποία χαρακτηρίστηκαν με την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙ/ΑΠ/Γ/3085/38918/6.8.1997 ΥΑ ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία με τον περιβάλλοντα χώρο τους, διότι «*υπήρξαν τόπος βασανιστηρίων και μαρτυρίου των αγωνιστών της Δημοκρατίας στη διάρκεια της 7ετούς δικτατορίας (1967–1974), καθώς και μνημειακός χώρος και σύμβολο της αντιδικτατορικής αντίστασης του Ελληνικού λαού για την υπεράσπιση των ελευθεριών του πολίτη και των δημοκρατικών του παραδόσεων*» (ΦΕΚ 753/Β/28-8-1997).

Τα κτήρια αυτά είναι:

- Κτήριο 5 «Μουσείο Αντιδικτατορικής και Εθνικής Αντίστασης».
- Κτήριο 6 «Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων – Κέντρο Τεχνών».
- Κτήριο 7 «Μουσείο Ελευθερίου Βενιζέλου».
- Κτήριο 8 «Μουσείο Γενικού Ενδιαφέροντος».

Το συγκρότημα του «πρώην 401 Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών» αποτελεί ένα αξιόλογο δείγμα στρατιωτικής αρχιτεκτονικής του 19^{ου} αιώνα. Από το 1882 μέχρι το 1897 τμήμα του κτηριακού συγκροτήματος αξιοποιήθηκε για τη λειτουργία του «Στρατιωτικού Σχολείου Υπαξιωματικών» το οποίο ήταν εφάμιλλο και ισάξιο της Σχολής Ευελπίδων. Κατά τη διάρκεια του πολέμου το 1897, παράλληλα με τη λειτουργία του Σχολείου, ορισμένα κτήρια χρησιμοποιήθηκαν προσωρινά ως παράρτημα του Στρατιωτικού Νοσοκομείου του Μακρυγιάννη για την περίθαλψη των τραυματιών και ασθενών του Ελληνο-Τουρκικού Πολέμου. Το συγκρότημα ήταν γνωστό και με την ονομασία «Στρατιωτικά Παραπήγματα».

Από το 1904 και μέχρι το 1971 το συγκρότημα χρησιμοποιήθηκε αδιάκοπα από το «Α' Στρατιωτικό Νοσοκομείο» (1904-1945), το οποίο μετονομάστηκε το 1945 σε «401

Στρατιωτικό Νοσοκομείο». Νοσηλεύτηκαν σ' αυτό χιλιάδες ασθενείς και τραυματίες (αξιωματικοί και οπλίτες) των Βαλκανικών Πολέμων, του Μακεδονικού Μετώπου, της Μικρασιατικής Εκστρατείας, του Ελληνο-Ιταλικού και του Ελληνο-Γερμανικού πολέμου.

Οι εγκαταστάσεις του μεταστεγάστηκαν το 1971 σε νεόδμητα κτήρια στου Γουδή, και το συγκρότημα περιήλθε στην ιδιοκτησία της Εκκλησίας της Ελλάδος, μετά από ανταλλαγή με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Μέχρι το 2005 στεγάστηκαν στις εγκαταστάσεις του δύο Σχολές Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (το «Μέσον Εκκλησιαστικό Φροντιστήριο» και το «Ενιαίο Εκκλησιαστικό Λύκειο») και ένας ναός προσαρμοσμένος μετά από τροποποίηση ενός συμβατικού κτηρίου (κτήρια 4 και 14).

Σήμερα βρίσκονται σε λειτουργία μόνο δύο (2) κτήρια (κτήρια 6 και 14) του συγκροτήματος που στεγάζουν τη Ναοδομία της ΕΚΥΟ - Τεχνική Υπηρεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος και ο προαναφερθείς ναός.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το εν λόγω συγκρότημα αποτελεί τμήμα μίας μεγαλύτερης ενότητας που άλλοτε περιελάμβανε και τον χώρο του σημερινού Ναυτικού Νοσοκομείου, της Αμερικάνικης Πρεσβείας, του Μεγάρου Μουσικής, του Ν.Ι.Μ.Τ.Σ., του Μνημείου και του Μουσείου του Ελ. Βενιζέλου, καθώς και του Κέντρου Τεχνών του Πάρκου Ελευθερίας.

Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΝΣΜ/14508/2124/199/31.1.2013 Υπουργική Απόφαση (ΑΔΑ: ΒΕΥΤΓ-Σ6Λ) εγκρίθηκε η μελέτη για την επισκευή, ενίσχυση, διαρρύθμιση και αλλαγή χρήσης τριών διατηρητέων κτηρίων του ιστορικού συνόλου του «πρώην 401 Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών», φερόμενης ιδιοκτησίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η μελέτη περιλαμβάνει την αποκατάσταση και επανάχρηση των τριών κτηρίων με αλλαγή χρήσης, επισκευή των βλαβών, διαρρύθμιση του εσωτερικού και ενίσχυση του υφιστάμενου φορέα.

Ειδικότερα, το κτήριο Κ1 θα χρησιμοποιηθεί για τη φιλοξενία πολιτισμικών εκδηλώσεων, εκθέσεων μουσειακού υλικού, καθώς και για μόνιμη έκθεση φωτογραφικού αρχειακού υλικού των κτηρίων, το κτήριο Κ2 θα καλύψει τις ανάγκες του αρχείου της Ιεράς Συνόδου και το κτήριο 3 θα επαναχρησιμοποιηθεί ως βιβλιοθήκη.

Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ / ΓΔΑΜΤΕ / ΔΠΑΝΣΜ / 302853 / 29942 / 3337 / 31.8.2017 Υπουργική Απόφαση (ΑΔΑ: 7ΞΩΩ4653Π4-16Χ) εγκρίθηκε η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου «Επισκευή, Ενίσχυση, Διαρρύθμιση και αλλαγή χρήσης τριών κτιρίων οικοδομικού συγκροτήματος πρώην 401 Στρατιωτικού Νοσοκομείου» επί των οδών Δεινοκράτους 68, Ιατρίδου και επέκταση Σουηδίας στην Αθήνα. Το έργο χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Εκτελεστών Έργων Περιφέρειας Αττικής 2017 (ΚΑΕ 9723.01.011) με φορέα υλοποίησης στην Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσό των 14.000.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Παράλληλα για το υπόψη έργο έχει υπογραφεί Προγραμματική Σύμβαση Πολιτιστικής Ανάπτυξης μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής, της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Όσον αφορά στην διατήρηση του συνόλου του κτηριακού συγκροτήματος, σας ενημερώνουμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ. 2 του Ν. 3028/2002, ο κύριος ή ο νομέας μνημείου, υποχρεούται να μεριμνά για την άμεση εκτέλεση των εργασιών συντήρησης μνημείου χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με δική του δαπάνη και υπό την εποπτεία και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας».

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΠΑΝΣΜ
2. ΥΝΜΤΕ Αττικής

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Φλωρόπουλος Αθανάσιος